

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

2. maj 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 350 (Alm. del) af 29. januar 2019 stillet efter ønske fra Joachim B. Olsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekten på Gini-koefficienten af aftale om flere år på arbejdsmarkedet, 2017?

Svar

Aftale om flere år på arbejdsmarkedet sigter på at øge gevinsten ved pensionsopsparring sidst i arbejdslivet og på at gøre det mere attraktivt at gå senere på pension.

Aftalen indeholder følgende initiativer:

- Målretning af aldersopsparring
- Pulje til håndtering af samspilsproblemet, som udmøntes i Jobreform fase II
- Pensionsudbetalingsalderen harmoniseres med efterlønsalderen
- Forhøjelse af udbetalingsperioden for ratepensioner med 5 år til 30 år
- Frivillig skattefri udbetaling af efterlønsbidrag
- Mulighed for hurtigere udbetaling af opsat pension
- Opstramning af opholdskrav for fuld ret til folkepension og ældrecheck
- Opstramning af opholdskrav for fuld ret til førtidspension
- Harmonisering af regler for flytninges optjening af førtidspension
- Målrettet indsats for fastholdelse af ældre medarbejdere
- Nedsættelse af integrationsydelsen med 3 pct.
- Styrkelse af incitamentet til repatriering
- Afskaffelse af dansktillæg og indførelse af danskbonus

Samlet set vurderes aftalen om flere år på arbejdsmarkedet, at have en fordelingsvirkning svarende til en forøgelse af indkomstforskellene på 0,04 pct.-point opgjort ved Gini-koefficienten, *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Fordelingsvirkning af initiativerne i Aftale om flere år på arbejdsmarkedet

Tiltag	Gini-koefficient
	pct.-point
Målbretning af aldersopsparing	0,00
Skattefri udbetaling af efterlønsbidrag	0,03
Opstramning af opholdskrav	0,01
Nedsættelse af integrationsydelsen	0,00
Afskaffelse af dansktillæg og indførelse af danskbonus	0,00
Samlet	0,04

Anm.: De enkelte tiltag er opgjort separat, med undtagelse af nedsættelse af integrationsydelse og afskaffelse af dansktillæg, der er opgjort sammen. Der er således set bort fra eventuelle sammensættningseffekter af alle tiltagene som helhed.

Kilde: Egne beregninger på basis hele befolkningen, Nedsættelse af integrationsydelse og afskaffelse af dansktillæg på basis af en stikprøve på 33,3 pct. af befolkningen.

Målbretning af aldersopsparing

Før aftalen kunne der årligt indbetales op til 30.200 kr. (2018-niveau) på aldersopsparing. Med aftalen gøres grænsen aldersafhængig, således at den udgør 5.100 kr. (2018-niveau) i den første del af arbejdslivet, mens den i anden del af arbejdslivet udgør 51.100 kr. (2018-niveau) fuldt indfaset. Den høje grænse på 51.100 kr. gælder fra og med det femte indkomstår før det indkomstår, hvor pensionsopsparingen når folkepensionsalderen.

Målbretningen af aldersopsparing skønnes at medføre et merprovenu på 2,6 mia. kr. (2018-niveau), når ændringerne er fuldt indfaset i 2023. Dette merprovenu repræsenterer imidlertid en fremrykning af skatteprovenu fra pensionsindbetalinger, idet indbetalinger til aldersopsparing beskattes på indbetalingstidspunktet, mens indbetalinger på fradragsberettigede ordninger og ordninger med bortseelsesret først beskattes på udbetalingstidspunktet. Denne tidsforskydning i skattebetalingen tillægges ikke nogen fordelingsvirkning.

Derimod må det tillægges en fordelingsvirkning, at udbetalinger fra aldersopsparing ikke fører til modregning i sociale pensioner mv., hvilket er tilfældet for udbetalinger fra fx rate- og livrenteordninger. Personer, der forventer, at de i pensions-tilværelsen vil have pensionsudbetalinger i aftrapningsintervallet for den supplerende pensionsydelse eller pensionstillægget, opnår en gevinst ved at omlægge deres pensionsindbetalinger til aldersopsparing. Gevinsten svarer til efter-skat værdien af den sparede modregning. Det skal bemærkes, at fordelingsvirkningen dermed er baseret på værdien af en fremtidig gevinst.

Det er lagt til grund, at de personer, der vurderes at have gevinst af omlægningen, omlægger så meget de kan op til grænsen for indbetalinger til aldersopsparing. In-

den målretningen af aldersopsparingsreglerne blev ordningen kun benyttet i begrænset omfang, hvilket bl.a. skønnes at skyldes usikkerhed om ordningens fremtid, hvis den blev udnyttet i større omfang. Det er således lagt til grund, at der med de ændrede regler er skabt sikkerhed omkring ordningen, således at den vil blive benyttet fuldt ud af dem, der har en økonomisk fordel af det.

Samlet vurderes målretningen af aldersopsparing at have en relativ beskeden fordelingsvirkning, svarende til at virkningen opgjort ved Gini-koefficienten med to decimaler er uændret.

Skattefri udbetaling af efterlønsbidrag

I forbindelse med aftalen gives mulighed for en frivillig skattefri udbetaling af tidligere indbetalte efterlønsbidrag. Det er lagt til grund, at der i 2018 skete udbetalinger af efterlønsbidrag svarende til omkring 4,04 mia. kr. I fordelingsvirkningerne indgår kun den del, der vedrører den enkeltes gevinst ved, at indbetalingerne har været fradragsberettigede, mens der med aftalen gives mulighed for skattefri udbetaling. Disse gevinster er fordelt ud på medlemmerne af efterlønsordningen i 2016 (det seneste år med detaljerede indkomstoplysninger) efter størrelsen på de samlede indbetalinger til ordningen i årene 1999 til 2016 og med en sandsynlighed for udbetaling svarende til den aldersprofil, der er lagt til grund i ved udarbejdelsen af lovforslaget.

På den baggrund skønnes fordelingsvirkningen af den skattefri udbetaling af efterlønsbidrag at svare til en stigning i indkomstforskellene opgjort ved Gini-koefficienten på knap 0,03 pct.-point.

Opstramning af opholdskrav

Opstramningen af opholdskrav medfører, at borgere fremover skal have boet i riget i 9/10 af tiden fra 15. år til folkepensionsalderen, mod tidligere 4/5 af tiden. Tilsvarende harmoniseres opholdskravet for førtidspension, herunder også for flygtninge. Opstramningen skønnes at være fuldt indfaset omkring 2045 og medføre mindreudgifter for det offentlige svarende til omkring 880 mio. kr. i 2019-niveau. I fordelingsvirkningerne er de fuldt indfasede optjeningsregler tillagt fordelingsvirkninger på befolkningen i 2016 på baggrund af registreringer af antal bopæls år i landet.

Det vurderes på den baggrund, at opstramningen af opholdskravene for folke- og førtidspension har en fordelingsvirkning svarende til en stigning i indkomstforskellene opgjort ved Gini-koefficienten på godt 0,01 pct.-point fuldt indfaset. Det skal bemærkes, at denne fordelingsvirkning kommer gradvist og først optræder fuldt ud fra midten af dette århundrede.

Nedsættelse af integrationsydelsen og indførelse af danskbonus

Nedsættelsen af integrationsydelsen sammen med afskaffelse af dansktillæg og indførelse af danskbonus skønnes at medføre en offentlig mindreudgift i 2025 på omkring 25,8 mio. kr. efter skat (2019-niveau). Den opgjorte fordelingsvirkning er

baseret på virkningen af en proportional fordeling af denne mindreudgift på modtagere af integrationsydelse, svarende til en reduktion i de disponible indkomster for integrationsydelsesmodtagere, som umiddelbart bidrager til øgede indkomstforskelle. På grund af reduktionens størrelse er den opgjorte fordelingsvirkning dog så relativt beskedent, at den ikke kan aflæses på Gini-koefficienten opgjort med to decimaler.

De øvrige tiltag i aftalen skønnes ikke at have nævneværdige fordelingsvirkninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister